

**Rapport bevindingen Visitatiecommissie
Visitatie 2019
Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank**

DE VISITATIECOMMISSIE

**Mariëtte Simons
Frans Lemkes
John Ruben**

30 april 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Het Fonds (de karakteristieken)
3. Bevindingen
 - a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen
 - a1. Opvolging aanbevelingen visitatie 2018
 - a2. Rapportage en opvolging bevindingen rapportage sleutelfunctiehouders
 - b. Algemene gang van zaken
 - Ontwikkelingen wet- en regelgeving en overeenkomsten
 - Ontwikkelingen in de (financiële) positie
 - Toekomst Fonds
 - Risicohouding, beleidsuitgangspunten en haalbaarheidstoets
 - Rapportage naleving Code Pensioenfondsen
 - Overige externe verslaggeving
 - c. Governance
 - Algemene taak en waarborging goed pensioenbestuur
 - Evenwichtige afweging van belangen
 - Beheerste en integere bedrijfsvoering
 - Verantwoordingsorgaan
 - Uitbesteding
 - Externe accountant en certificerend actuaris
 - d. Geschiktheid
 - Geschiktheid en betrouwbaarheid bestuur
 - Voorzieningen voor verantwoordingsorgaan
 - Tijdsbeslag
 - Diversiteit
 - Permanente educatie
 - Zelfevaluatie
 - e. Beleggingen
 - Strategie, beleid en algemene oriëntatie
 - Uitvoering beleggingsproces
 - Maatschappelijk verantwoord beleggen
 - Uitvoering en uitbesteding
 - Monitoring
 - Externe toetsing
 - f. Risicobeheer
 - Algemene beginselen risicobeheer
 - Interne audit en actuariële functie
 - Beheersing uitbestedingsrisico's
 - Eigenrisicobeoordeling
 - Integriteitsrisico
 - ICT-risico's
 - g. Communicatie
 - Communicatiebeleid
 - Informatie aan individuen
 - Te publiceren informatie

Bijlage 1: Korte samenvatting van aanbevelingen

Bijlage 2: Lijst van geraadpleegde documenten

Bijlage 3: Samenvatting

Bijlage 4: Fact Sheet

1. INLEIDING

a. (Wettelijke) Opdracht visitatiecommissie

De visitatiecommissie heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De visitatiecommissie is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan en de werkgever en in het jaarverslag.

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland (hierna: het Fonds) heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie de opdracht verstrekt om in 2020 in een driejaarscyclus van visitaties een vervolgvizitatie uit te voeren. Voorafgaand aan de uitvoering van de visitatie heeft nog overleg met het bestuur plaatsgevonden over bijzondere aandachtspunten bij de komende visitatie. Daarmee is bij deze visitatie rekening gehouden. De beoordelingsperiode van deze visitatie strekt zich uit tot de op 3 maart 2020 voor de visitatiecommissie beschikbare informatie met betrekking tot het kalenderjaar 2019. De vorige visitatie heeft over 2018 plaatsgevonden en werd eveneens door leden van VCHolland uitgevoerd.

b. Doel en inrichting visitatie

Het intern toezicht vervult zijn toezichtstaak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering door het pensioenfonds. De visitatiecommissie richt zich niet op een inhoudelijke toetsing van het gevoerde beleid maar geeft - conform de hierboven weergegeven wettelijke taakopdracht - een oordeel over het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken.

De bevindingen van de visitatiecommissie (hierna VC) zijn vastgelegd in deze rapportage overeenkomstig de geldende wet- en regelgeving en de eisen van goed vakmanschap. Het Fonds heeft aan de VC alle inlichtingen en gegevens verstrekt, die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. De inlichtingen werden desgevraagd schriftelijk verstrekt.

Het bestuur verplicht zich dit rapport in een bestuursvergadering aan de orde te stellen en ter kennis te brengen aan het verantwoordingsorgaan en de werkgever. Het bestuur verplicht zich tevens een samenvatting van de rapportage van de VC op te nemen in haar jaarverslag. Deze samenvatting is als bijlage 3 bij dit rapport opgenomen.

De VC verwacht van het bestuur dat het de aanbevelingen van de VC in overweging neemt. Wil het bestuur afwijken van de aanbevelingen van de VC dan dient het dit te motiveren en in de bestuursnotulen vast te leggen.

De leden van de VC zijn verbonden aan VCHolland en zijn zowel direct als indirect onafhankelijk van het Fonds. De deskundigheidsgebieden van de leden zijn complementair aan elkaar. De leden van de VC treden op als team, maar hebben specifieke aandachtspunten per persoon. De VC bestaat uit:

- Mariëtte Simons (Governance en Communicatie);
- Frans Lemkes (Risico's en geschiktheid); en
- John Ruben (voorzitter; Follow-up, Algemeen en Beleggingen).

De Cv's van de leden van de visitatiecommissie staan vermeld op de website van VCHolland, www.vcholland.nl

VCHolland en de leden van de visitatiecommissie verplichten zich tot strikte geheimhouding van alle door het Fonds als vertrouwelijk gekwalificeerde gegevens die haar in het kader van de uitvoering van de visitatiewerkzaamheden bekend zijn geworden.

c. Werkwijze

VCHolland heeft voor de uitvoering van jaarlijkse visitaties een aanpak ontwikkeld waarbij in een driejarige visitatiecyclus een algehele standaard visitatie steeds de basis vormt voor de jaarlijkse visitaties in de jaren daarna. Dit is de derde visitatie in deze cyclus.

Bij de onderhavige visitatie bouwt VCHolland verder op de bevindingen en aanbevelingen die naar voren zijn gekomen in de laatste visitatie over 2018, rekening houdend met de invloed van externe en interne ontwikkelingen op het Fonds in de periode daarna.

De werkzaamheden van de VC hebben onder meer bestaan uit een oriënterend overleg over de voorgestelde aanpak door VCHolland van visitaties in een meerjarige cyclus en een beoordeling van het beleid van het bestuur van het Fonds en de algemene gang van zaken op basis van de gevraagde en ter beschikking gestelde documenten.

Het Fonds heeft de gevraagde informatie en documenten namens het bestuur zonder voorbehoud aan de VC ter beschikking gesteld.

VCHolland streeft ernaar om, in overleg met het Fonds, jaarlijks één lid van de VC te rouleren. Bij de selectie van het nieuwe lid wordt specifiek gezocht naar deskundigheid die complementair is aan die der overige twee leden dan wel - indien van toepassing - die naar deskundigheid aansluit bij het onderwerp van de aanvullende opdracht. Bij de onderhavige visitatie is Niek de Jager in dit kader vervangen door John Ruben.

Gegeven de eindverantwoordelijkheid van de VC voor het oordeel over het beleid van het bestuur en over de gang van zaken bij het Fonds heeft de VC gebruik gemaakt van de rapportages van anderen, in het bijzonder de rapporten van de certificerend actuaaris en de externe accountant van het Fonds. De VC heeft kennisgenomen van de bevindingen en (actuariële) risico's bij het Fonds zoals beoordeeld door de certificerend actuaaris en de externe accountant en de door hen gedane aanbevelingen. Op basis daarvan en gelet op de opvolging van die aanbevelingen heeft de VC geen aanleiding gevonden nader overleg te voeren met externe partijen zoals externe accountant of certificerend actuaaris.

Op basis van de verkregen informatie heeft de VC op basis van de ontvangen en verkregen documentatie een Memo opgesteld met aanvullende vragen en aandachtspunten, dat op 3 maart 2020 met een delegatie van bestuur en VO is besproken.

De VC heeft een conceptrapport opgesteld d.d. april 2020 en ter beoordeling voorgelegd aan het Fonds. Het rapport is op 30 april 2020 met een delegatie van bestuur en VO besproken. De reacties zijn in het rapport verwerkt.

Door beschikbaarstelling van dit rapport legt de VC verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan (VO) en de werkgever (WG).

d. Normenkader

De VC voert haar taak uit als is voorgeschreven in artikel 103, artikel 104 lid 8 en artikel 106, leden 2 en 3, Pensioenwet met betrekking tot het interne toezicht pensioenfondsen. De taken en werkwijze van het intern toezicht zijn in overeenstemming met hetgeen daarover is bepaald in de Code Pensioenfondsen 2018. De VC heeft in zijn normstelling de naleving van de Code Pensioenfondsen 2018 door het Fonds geïncorporeerd. Conform Norm 47 rapporteert de VC hierover beknopt in de in bijlage 3 bij dit rapport opgenomen samenvatting. Hierin is tevens een transponeringstabel opgenomen waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe de acht thema's van de Code zich verhouden tot de gehanteerde visitatiethema's.

Wat de geschiktheid en onafhankelijkheid van de leden van het intern toezicht betreft past VCHolland de normen toe die daarvoor in de Code Pensioenfondsen 2018 zijn opgenomen. Ten behoeve van een proportionele invulling van Norm 28 vraagt VCHolland na afloop van elke visitatie aan het Fonds om een evaluatieformulier in te vullen. Deze formulieren vormen de basis voor de evaluatie van het functioneren van de visiteurs van VCHolland in een jaarlijkse bijeenkomst met die visiteurs. VCHolland organiseert geen zelfevaluatie per visitatiecommissie en schakelt geen onafhankelijke derde in bij het evaluatieproces, tenzij de uitkomst van eerdergenoemd evaluatieproces hiertoe uitdrukkelijk aanleiding geeft.

VCHolland heeft een eigen gedragscode die jaarlijks door alle bezoekers wordt ondertekend. Ook nevenfuncties en het voorkomen van belangenverstremgeling zijn hierin geregeld. Alle nevenfuncties van bezoekers worden op de website van VCHolland gepubliceerd.

VCHolland onderschrijft het “Normenkader voor goed intern toezicht bij pensioenfondsen” als opgesteld door de beroepsvereniging van intern toezichthouders in de pensioensector, de VITP.

e. AVG

In het kader van de in werking getreden AVG is het Fonds ervoor verantwoordelijk dat geen persoonsgegevens in de zin van artikel 4 van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europese Parlement en de Raad van 27 april 2016 aan de VC worden verstrekt. In dit kader heeft VCHolland op haar website een privacyverklaring gepubliceerd.

2. HET FONDS (DE KARAKTERISTIEKEN)

Het Fonds voert de pensioenregeling uit van de (oud-) werknemers van Deutsche Bank AG, nevenvestiging Amsterdam en DWS International GmbH, Amsterdam branch. De statutaire vestigingsplaats van het Fonds is Amsterdam.

De pensioenregeling is een (gemaximeerde) middelloonregeling met een voorwaardelijke indexatie op basis van de prijsindex. De premie is gebaseerd op een CDC-methodiek voor een vijfjarige periode.

In 2019 bestond het bestuur uit achtleden waarvan vier namens de werkgever, drie namens de werknemers en één namens de pensioengerechtigden. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het Fonds en de secretaris. Het bestuur wordt ondersteund door de pensioenfondsmanager van het Fonds die gedetacheerd is door de werkgever. Het Fonds heeft vier adviescommissies, te weten de Governance- en Riskcommissie Commissie, de Communicatiecommissie, de Financiële commissie en de Beleggingscommissie.

Het Fonds heeft een Verantwoordingsorgaan (VO) bestaande uit zes leden.
Er is een externe complianceofficer (werkzaam bij de werkgever)

De door het Fonds uitgevoerde pensioenregeling betreft een middelloonregeling met voor alle (gewezen) deelnemers een voorwaardelijke indexatie (prijsindex). Per 1 januari 2019 kon een gedeeltelijke toeslag worden gegeven (ca. 70% ontwikkeling prijsindex). De premiefinanciering is gebaseerd op de CDC-methodiek. Er is dus geen bijstortingsverplichting van de werkgever. Er geldt een premieplafond ad 33% van de salarissom. Het Fonds beschikt over een premie-egalisereserve (eind 2019 ca. € 7 mio). Het Fonds heeft het overlijdensrisico herverzekerd.

Het aantal actieven per eind 2019 bedraagt: 655, het aantal gewezen deelnemers: 1375 en het aantal pensioengerechtigden: 441

Per eind 2019 bedraagt de beleidsdekkingsgraad van het Fonds 117,6 % en de actuele dekkingsraad 118,6% (na toeslagverlening). Het Vereist Eigen Vermogen bedraagt per eind 2019 115,1%. Het Minimum Vereist Eigen Vermogen 104,2%.

De strategische beleggingsportefuille in 2019 heeft bestaan uit ca. 75% vastrentende waarden en ca. 25% zakelijke waarden. Het renteafdekkingspercentage is in 2019 verlaagd van 80% naar 70%.

Het belegd vermogen per eind 2019 bedraagt € 555,8 mio. De jaarlijkse premie € 14,3 mio; De jaarlijkse uitkeringen € 5,4 mio.

De uitkerings- en financiële administratie is uitbesteed aan Achmea Pension Services (APS). Het vermogensbeheer aan DWS. Willis Towers Watson (WTW) treedt op als adviserend en certificerend actuaris. WTW is ook de externe adviseur van de Beleggingscommissie. KPMG is de externe accountant.

Voor het overige wordt verwezen naar de in bijlage 4 opgenomen Fact Sheet.

BEVINDINGEN

In de paragrafen a - g van dit hoofdstuk worden de bevindingen van de VC gepresenteerd naar de onderwerpen waarlangs de VC haar visitatie heeft ingericht. De normen die de VC bij haar visitatie betreft worden bij elke sub-paragraaf beknopt weergegeven. De VC heeft hierbij in het kader van de gang van zaken gedurende de visitatieperiode en het functioneren van het bestuur primair bezien of de fondsorganen voldoende aannemelijk kunnen maken dat en in hoeverre het Fonds aan deze normen voldoet. De VC heeft geen audit of zelfstandige toetsing aan de normen uitgevoerd.

a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen

a1 Opvolging aanbevelingen visitatie 2018

Norm: Het bestuur weegt de aanbevelingen van de VC zorgvuldig af en motiveert afwijkingen. Er is een proces ingericht om de opvolging van aanbevelingen systematisch te bewaken. Besluitvorming over de opvolging van aanbevelingen wordt in de notulen vastgelegd, waarbij aandacht wordt besteed aan evenwichtige afweging van belangen.

De afhandeling van de aanbevelingen van de VC bij de vorige visitatie heeft op een gestructureerde manier plaatsgevonden. Naar aanleiding van de aanbevelingen zijn een aantal acties in gang gezet en verder afgerond. Met een Memo dd. 15 mei 2019 van de Governance en Risk Commissie is de afhandeling goed gedocumenteerd weergegeven. Dit memo is in het bestuur behandeld. Er staan nog een paar

aanbevelingen open waarvoor het bestuur een voor de VC afdoende motivatie heeft gegeven.

Het Fonds is van mening dat het adequaat opvolging heeft gegeven aan de aanbevelingen uit de vorige visitatie.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

a2 Rapportage en opvolging bevindingen sleutelfunctiehouders

Norm: Rapportage materiële bevindingen periodiek schriftelijk aan juiste orgaan. Juiste procedure indien bevindingen niet goed worden opgevolgd.

Het Fonds is bezig met de toewijzing van de sleutelfuncties als vervolg op de verdere implementatie van IORP II. De profielen van de sleutelfuncties zijn vastgelegd. Voor de sleutelfunctie Risico is een bestuurslid voorgedragen die ook voorzitter van de Governance- en Risk Commissie is. Over de sleutelfunctie interne audit wordt nog intern overleg gevoerd. Oorspronkelijk zou de voorzitter van het bestuur die functie gaan vervullen maar daar heeft DNB bezwaar tegenaan getekend. De actuariële sleutelfunctie is definitief toegewezen aan de certificerende actuaire. Het Fonds verwacht dat de eerste periodieke rapportages door de sleutelfunctiehouders Audit en Risico in het vierde kwartaal 2020 zullen worden opgeleverd. De SFJ Actuarieel heeft geheel 2019 de kwartaalrapportages opgeleverd.

Het Fonds is van mening dat het op adequate wijze invulling heeft gegeven aan de inrichting van de sleutelfuncties.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

b. Algemene gang van zaken

Ontwikkelingen wet- en regelgeving en overeenkomsten

Norm: Het bestuur is op de hoogte van de (ontwikkelingen in) wet- en regelgeving en heeft een adequaat proces voor tijdige implementatie. Het Fonds heeft een adequaat proces om wijzigingen in de uitvoeringsovereenkomst, de pensioenreglementen en andere belangrijke overeenkomsten tijdig in de processen te verankeren.

De governancestructuur binnen het Fonds staat er borg voor dat het bestuur goed op de hoogte is van de (ontwikkelingen in) wet- en regelgeving. Daarbij is er een deugdelijk (advies- en besluitvormings-) proces met betrekking tot die ontwikkelingen die het Fonds direct raken. De documentatie wordt op een afdoende manier actueel gehouden. In 2019 is de implementatie van de IORP II wetgeving op een transparante wijze ingevuld en gedocumenteerd binnen het Fonds. Dit geldt ook

voor de naleving van de (nieuwe) Code Pensioenfondsen. Daarbij heeft het Fonds een evaluatie uitgevoerd in hoeverre het Fonds de thema's van de Code Pensioenfondsen naleeft. Voor de resultaten zie onder het hoofdstuk Algemeen, Meer financieel heeft het Fonds zich inzicht verschaft in de gevolgen van de nieuwe parameters en de wijziging van de UFR. Het Fonds heeft op basis van de Gedraglijn Verwerking Persoonsgegevens van de Pensioenfederatie nagegaan of voldaan wordt aan de AVG-wetgeving. Daaruit kwamen geen bijzonderheden.

Het Fonds is van mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de ontwikkelingen wet- en regelgeving en overeenkomsten.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Ontwikkelingen in de (financiële) positie

Norm: Het bestuur volgt de ontwikkelingen op de voet en analyseert de consequenties van significante bewegingen en wijzigingen voor bijvoorbeeld informatievoorziening aan de deelnemers, herstelplan, aanvangshaalbaarheidstoets, of alternatieven voor de uitvoering.

De beleidsdekkingsraad per einde 2019 (2018) bedraagt 117,6% (119,0%); de actuele dekkingsraad 118,6% (114,0%). Het Vereist Eigen Vermogen eind 2019 bedraagt 115,1%. Het Fonds verkeert eind 2019 niet in een situatie van een reservetekort. De resultaten van de in 2019 uitgevoerde haalbaarheidstoets vielen binnen de bij de aanvangshaalbaarheidstoets door het Fonds vastgestelde criteria. Het bestuur heeft op basis van uitgevoerde scenarioanalyses inzicht in de gevoeligheden van de dekkingsgraden voor optimistische en pessimistische economische scenario's. De ontwikkelingen ter zake worden via periodieke rapportages binnen het bestuur besproken.

Het Fonds is van mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de ontwikkelingen in de (financiële) positie.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Toekomst Fonds

Norm: Het bestuur verschaft zich inzicht in sterkte, zwakte, kansen en bedreigingen en doet zo nodig nader onderzoek naar haar toekomstbestendigheid.

Het bestuur heeft eind 2019 een strategiesessie gehouden als voorbereiding op een nadere studie naar de toekomst van het Fonds. Daarin zijn de voor het Fonds relevante ontwikkelingen aan de orde gekomen. Het bestuur ziet een aantal bedreigingen voor het fonds, zoals de stijging van de kosten per deelnemer door

aanpassingen aan wet- en regelgeving en de terugloop van het aantal actieve deelnemers. Daarnaast zijn er zorgen over de opvolging van bestuursleden gezien het beperkte aantal kandidaten voor opvolging van bestuursleden, waarvan een aantal op korte termijn de maximale zittingstermijn bereikt. Gedachte is dat het pensioenfonds in de toekomst - ook bij de komst van een nieuw pensioenstelsel - niet meer het beste vehikel is voor de deelnemers om een pensioenregeling uit te voeren. De nadere studie zal middels een projectmatige aanpak worden opgezet en in 2021 een aanvang nemen. Vooraf zal nog overleg worden gevoerd met de sociale partners.

Het Fonds is van mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de toekomst van het Fonds.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Zonder afbreuk te doen aan dit oordeel doet de VC de volgende aanbeveling:

- Maak bij het toekomsttraject gebruik van ervaringen van andere pensioenfondsen die een dergelijk traject hebben doorlopen.

Risicohouding, beleidsuitgangspunten en haalbaarheidstoets

Normen: Het bestuur zorgt voor formele opdrachtaanvaarding en (in overleg met de overige organen) voor vastlegging van doelstellingen en beleidsuitgangspunten w.o. risicohouding en bestendig indexeren. Minimaal jaarlijks wordt haalbaarheidstoets uitgevoerd. Waar nodig volgt overleg met sociale partners en fondsorganen.

Het Fonds heeft haar doelstellingen en beleidsuitgangspunten w.o. risicohouding en bestendig indexeren op een correcte wijze ingevuld en vastgelegd in de ABTN. De VC is positief over de in e ABTN doorgevoerde structuur van hoofdzaken en inhoudelijke bijlages.

In 2019 is een nieuwe haalbaarheidstoets uitgevoerd waarvan de resultaten binnen de bij de aanvangshaalbaarheidstoets vastgelegde criteria vielen. Het Fonds heeft inzicht in de gevolgen van de nieuwe parameters/wijziging UFR op de resultaten van de haalbaarheidstoets. Sociale partners zijn daarvan op de hoogte gebracht. De uitvoering van de pensioenregelingen door het Fonds is vastgelegd in de opdrachtaanvaarding als onderdeel van de Uitvoeringsovereenkomst.

Het Fonds is van mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de risicohouding, beleidsuitgangspunten en haalbaarheidstoets.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Rapportage naleving Code Pensioenfondsen

Normen: Proces en rapportage naleving acht thema's Code. Afstemming met intern toezicht over de wijze van rapportage jaarverslag. Afwijkingen gemotiveerd.

Medio 2019 heeft het Fonds een gedetailleerde analyse uitgevoerd en gedocumenteerd van de mate waarin wordt voldaan aan de normen uit de Code Pensioenfondsen 2018. Deze analyse zal de basis vormen voor de rapportage door het Fonds in het jaarverslag 2019. De VC heeft vooraf kennis kunnen nemen van de wijze waarop het Fonds in het bestuursverslag 2019 verantwoording zal afleggen.

Mede op grond van norm 47 betreft de VC de Code Pensioenfondsen 2018 bij de visitatie. In onderstaande tabel maakt de VC inzichtelijk hoe normen behorend bij de acht thema's van de Code zich verhouden tot de thema's waarover de VC in dit rapport verslag doet.

	Functioneren VC	Algemeen, opvolging aanbevelingen	Governance	Geschiktheid	Beleggingen	Risico's	Communicatie
Vertrouwen waarmaken		2, 5*	1, 3, 4, 5*, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			10, 11, 12, 13, 14			12	
Integer handelen		22	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21				
Kwaliteit nastreven	28		23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34, 39, 40	31*, 32, 33*, 35, 36, 37, 38			
Gepast belonen			41, 42, 43, 44, 45				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 48	47*, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58*, 59, 61, 62*, 64*	65*		62		60, 61, 63

* Over deze normen dient het Fonds in ieder geval in het bestuursverslag te rapporteren.

Uit de eerdere genoemde analyse volgt dat het Fonds de Code Pensioenfondsen op het gebied van diversiteit in leeftijd (code 33) en zittingstermijn van de leden bestuur (code 34) (nog) niet volledig volgt. De motivatie van het Fonds geeft de VC geen aanleiding tot het doen van aanbevelingen.

In de toelichting op norm 47 wordt gesteld dat het intern toezicht jaarlijks bij voorkeur in het jaarverslag aan de hand van de acht thema's van deze Code

rapporteert op welke wijze de Code binnen het pensioenfonds wordt nageleefd en toegepast (op één pagina). Deze rapportage is onderdeel van de in bijlage 3 bij dit rapport opgenomen samenvatting. Het is aan het bestuur om vast te stellen of hiermee naar zijn oordeel aan Norm 47 is voldaan, respectievelijk welke uitleg in het jaarverslag noodzakelijk is.

Het Fonds is van mening dat het voldoende inspanningen verricht om de Code Pensioenfondsen na te leven en, daar waar dit niet lukt, de afwijkingen voldoende duidelijke motiveert.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Overige Externe verslaggeving

Normen: De externe accountant heeft een goedkeurende verklaring bij de laatste jaarrekening afgegeven. De certificerend actuaris heeft zich kunnen verenigen met de waardering van de pensioenverplichtingen. De onderwerpen die specifiek zijn voor pensioenfondsen zijn in het bestuursverslag opgenomen.

Door de externe accountant is een goedkeurende verklaring over 2019 afgegeven. Over de waardering van de beleggingen en resultaatbepaling zijn geen materiele opmerkingen gemaakt. De certificerend actuaris heeft zich ook kunnen verenigen met de toegepaste waardering van de pensioenverplichtingen. Voor zover door de externe accountant en de certificerend actuaris aanbevelingen zijn gedaan, zijn deze door het bestuur opgevolgd. In het bestuursverslag zijn de onderwerpen, die specifiek zijn voor pensioenfondsen, opgenomen.

Het Fonds is van mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de externe verslaggeving.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

c. Governance

Algemene taak en waarborging goed pensioenbestuur

Normen: Zodanige inrichting van de organisatie dat goed bestuur is gewaarborgd. Heldere taakverdeling binnen bestuur en haar organen. Missie, visie en strategie, en een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. Fondsorganen handelen in overeenstemming met de statuten. Transparante vastlegging overwegingen besluiten.

Het bestuur is ongewijzigd paritair samengesteld; ook in de zetelverdeling zijn geen wijzigingen aangebracht in 2019. Het Bestuur heeft de taken onderling verdeeld en

maakt daarbij gebruik van de vijf commissies die zijn ingericht. De taken en bevoegdheden van deze commissies zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement van het fonds en zijn samengevat in de ABTN. Het bestuur heeft het aantal adviescommissies in 2019 teruggebracht van vijf naar vier om redenen van tijdsbeslag en overlap.

Naast de commissies werkt het bestuur met een dagelijks bestuur, bestaande uit de voorzitter en de secretaris, dat verantwoordelijk is voor de dagelijkse gang van zaken en de ondersteuning van het bestuur. Het dagelijks bestuur voert op kwartaalbasis overleg met het VO en onderhoudt het contact met de sociale partners, en andere partijen zoals DNB en AFM.

Het Fonds kent een bestuursbureau, dat bestaat uit een medewerker (gedetacheerd vanuit de werkgever) en de secretaris van het Fonds. Het bestuursbureau verzorgt de beleidsontwikkeling en -voorbereiding alsook de uitvoering van genomen beleidsbeslissingen door het bestuur. Daarnaast vindt ook de aansturing c.q. controle op uitbestedingen plaats door het bestuursbureau (vendor management) en de coördinatie van het risicomangement. De taken en bevoegdheden van het bestuursbureau zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement.

De missie, visie en strategie worden periodiek herijkt, waarbij het bestuur ook afstemming zoekt met het VO. Deze zijn uitgeschreven in de ABTN en gepubliceerd op de website, alwaar ook de investment guidelines zijn gepubliceerd. In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over het al dan niet behalen van de doelstellingen.

De fondsorganen handelen in overeenstemming met de statuten. Van de bestuursvergaderingen worden heldere verslagen gemaakt, waarin de (vervolg)acties concreet zijn benoemd.

Het Fonds is van mening dat wordt voldaan aan de waarborgen voor goed pensioenfondsbestuur.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het bestuur.

Evenwichtige afweging van belangen

Norm: Belanghebbenden moeten zich op evenwichtige wijze door de beleidsbepalers van het Fonds vertegenwoordigd kunnen voelen.

In de ABTN wordt aangegeven op welke wijze rekening wordt gehouden met de diverse groepen belanghebbenden, zowel voor wat betreft het premiebeleid in relatie tot de pensioenopbouw, als voor wat betreft de sturing bij tekorten. Bij de besluitvorming wordt uitgegaan van de centrale doelstelling van het fonds: "Solidariteit en collectiviteit". De vertegenwoordiging van de verschillende

leeftijdscategorieën en stakeholders binnen het bestuur dragen bij aan de evenwichtige afweging van belangen. Bij alle belangrijke besluiten wordt deze afweging gemaakt en vastgelegd in de notulen. Zo is ook uitvoerig gesproken over de hoogte van de premiedekkingsgraad en het bestaan en aanwenden van de premie-egalisereserve.

Ook in het financiële crisisplan wordt invulling gegeven aan de evenwichtige belangenafweging; daarin is uitgewerkt hoe de impact is op de verschillende soorten deelnemers / stakeholders (incl. werkgever).

Het Fonds is van mening dat de belangen van de diverse betrokken groeperingen evenwichtig worden afgewogen bij de besluitvorming.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het bestuur.

Beheerste en integere bedrijfsvoering

Normen: Zodanige inrichting van de organisatie en de bedrijfsprocessen dat een beheerste en integere bedrijfsvoering is gewaarborgd. De voorgeschreven sleutelfuncties zijn deugdelijk ingericht. Er is sprake van een beheerst beloningsbeleid. Er is een adequate gedragscode, een incidenten- en klokkenluidersregeling, en een klachten- en geschillenregeling. De ABTN is compleet, actueel en alle wijzigingen zijn volgens een deugdelijk bestuurlijk proces tot stand gekomen.

De VC heeft kunnen vaststellen dat er binnen het Fonds sprake is van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Het bestuur is zich bewust van het belang van integere bedrijfsvoering, waarbij specifieke aandacht is voor de risico's van mogelijke belangenverstremming. Er zijn diverse regelingen van toepassing om de integriteit te bevorderen, waaronder een incidentenregeling en een klachtenregeling. In 2019 zijn veel beleidsdocumenten op dit gebied geactualiseerd. Zo is het beloningsbeleid geactualiseerd, waarmee het voldoet aan de Code Pensioenfondsen. De compliance officer heeft in 2018 gerapporteerd over de naleving van de Code of Conduct Deutsche Bank, die ook voor het Fonds van toepassing is verklaard, alsmede over de naleving van de Code Pensioenfondsen. In 2019 heeft het Fonds een eigen gedragscode opgesteld. In 2018 is een SIRA uitgevoerd door het Governance&Risk Committee, die daarna ook in het bestuur is besproken en is opgenomen in de ABTN.

In de documentatie is ruim aandacht voor de sleutelfuncties die sinds IORP-II verplicht zijn, waarbij ook de vereisten en verantwoordelijkheden van de sleutelfunctionarissen beschreven zijn, alsmede de relatie tot andere rollen/ sleutelfuncties. De '3 -lines of defense' zijn eveneens beschreven. De SFH Actuarieel is benoemd, op de voordracht voor de SFH Risicobeheer is van DNB

mondeling instemming ontvangen. De opzet en invulling van de SF Interne Audit is nog onderhanden; beoogd is om de voorzitter aan te stellen als SFH interne audit.

In 2018 is een project AVG in samenwerking APS, de pensioenadministrateur, afgerond en ingevoerd. Er is een Verwerkingsregister gegevensstromen opgesteld dat ook actueel wordt gehouden. In 2019 is een assessment van dit beleid gehouden op basis van 100 vragen van de Pensioenfederatie. De resultaten daarvan zijn besproken in het Bestuur. Hieruit is geconcludeerd dat er geen aanpassingen vereist waren in het beleid; door APS zijn wel enkele aanscherpingen opgenomen in de uitvoering, zoals bijvoorbeeld het aanbrengen van een koppeling tussen de verwerkersovereenkomst en het verwerkingsregister en actieve melding van nieuwe onderuitbestedingen aan het Fonds.

De bestuurders ontvangen geen vergoeding voor hun bestuurswerk. Het bestuurslid namens de pensioengerechtigden ontvangt geen vergoeding voor de bestuurswerkzaamheden, wel voor additionele ondersteunende werkzaamheden.

De ABTN voldoet aan de te stellen eisen en is up-to-date met een duidelijk versiebeheer. In een bijlage is een handzaam overzicht opgenomen van de fondsdocumenten met wijzigingsdata; hierdoor is de actualiteit van deze fondsdocumenten eenvoudig vast te stellen. Overigens is in de documentatie geen noodprocedure aangetroffen.

Het Fonds is van mening dat sprake is van een zodanige inrichting van de organisatie en de bedrijfsprocessen dat een beheerste en integere bedrijfsvoering is gewaarborgd.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de visitatiecommissie de mening van het Fonds.

Zonder afbreuk te doen aan dit oordeel doet de VC de volgende aanbeveling:

- Stel een noodprocedure (voor de fondsorganen) of een Business Continuity Plan op, mede in verband met de huidige omstandigheden van het Coronavirus.

Verantwoordingsorgaan

Norm: Het verantwoordingsorgaan geeft een oordeel over het handelen van het bestuur, adviseert gevraagd en ongevraagd, in ieder geval over de in de pensioenwet genoemde onderwerpen op een tijdstip dat het advies van wezenlijke invloed kan zijn op de besluitvorming, en wordt onverwijld geïnformeerd bij de in de wet voorgescreven gebeurtenissen.

De VC heeft kunnen vaststellen dat er sprake is van een open relatie tussen bestuur en VO. De informatievoorziening is toereikend. Waar sprake is van een adviesaanvraag wordt voldaan aan de wettelijke vereisten van tijdige vraagstelling en afdoende informatieverstrekking.

Het VO heeft regelmatig overleg met het bestuur, naast de eigen vergaderingen. Het oordeel van het VO over het handelen van het bestuur is opgenomen in het jaarverslag; het bestuur heeft hierop in het jaarverslag een reactie gegeven. In 2019 is het Huishoudelijk Reglement van het VO geactualiseerd op basis van de Code Pensioenfondsen; hierbij is het verkiezingsreglement opgenomen. In 2019 is het VO niet voltallig geweest. Tijdens de visitatie was er nog een vacature. Het Fonds heeft moeite om deze positie(s) gevuld te krijgen.

Het Fonds is van mening dat het voldoende activiteiten onderneemt voor een goed functionerend VO.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Zonder afbreuk te doen aan dit oordeel doet de VC de volgende aanbeveling:

- Overweeg om in de samenstelling van het VO ook ‘slapers’ op te nemen, waarmee mogelijk ook de representatie van het totale deelnemersbestand kan worden verbeterd.

Uitbesteding

Normen: Uitbesteding van taken blijft binnen toegestane en wenselijke grenzen m.b.t. beheerste en integere bedrijfsvoering. Deugdelijk beleid voor uitbesteding geformuleerd en vastgelegd. Kennis beloningsbeleid. Overeenkomsten voldoen aan eisen Besluit FTK en Code. Melding DNB (sleutelfuncties vooraf). Melding van belangrijke ontwikkelingen aan DNB. Periodieke evaluatie.

Het Fonds beschikt over een geïntegreerd risicobeleid waarin uitbesteding een hoge prioriteit heeft. In de ABTN wordt beschreven welke maatregelen het Fonds neemt om in control te zijn. De uitgangspunten zijn uitgewerkt in een control framework. Het Fonds heeft een ‘vendor management’-functie ingericht die per kwartaal controles uitvoert op basis van de Control frameworks, SLA's en ISAE 3402 / 3000-rapportages. Deze controles en bevindingen worden samengevat in het Risico Dashboard dat is gebaseerd op FIRM (DNB) en dat in elke bestuursvergadering wordt besproken en toegelicht door de risico-eigenaren. Daarbij komt ook het oordeel van de SFH-risicobeheer aan de orde.

Het Fonds beschikt over een uitbestedingsbeleid, op basis waarvan de overeenkomsten en SLA's met uitbestedingspartijen worden opgesteld. De uitbesteding vindt plaats binnen de kaders van wet- en regelgeving.

Het bestuur houdt een actueel overzicht bij van de uitbestedingen en de gerelateerde contracten. De overeenkomsten en SLA's worden inhoudelijk getoetst door de governance- en riskcommissie. De juridische aspecten worden separaat getoetst door de jurist in het bestuur. De overeenkomst met de vermogensbeheerder is opgesteld

volgens de onder geldende DUFAS-principes. Het bestuursbureau voert controles uit op de uitbestedingen op basis van het uitbestedingsbeleid.

Bij de uitbestedingscontracten is ook aandacht voor de verdeling van de taken en rollen over de betrokken partijen. Jaarlijks voert KPMG Nederland in samenwerking met KPMG Luxemburg controles uit op de vermogensbeheerders. Met de pensioenuitvoerder APS vindt jaarlijks overleg plaats op basis van SLA-rapportages, ISAE3403-rapportages en KPI's aan de hand van de control frameworks. Van de evaluaties en gesprekken worden verslagen opgesteld. In 2019 is door de vernieuwing van de contracten een uitgebreidere evaluatie geweest, die is vastgelegd. De beoordeling van de kwaliteit van de pensioenadministratie aan de hand van de Good Practises van DNB heeft ertoe geleid dat het Fonds de pensioenregeling heeft teruggebracht tot één standaardregeling. De jaarlijkse evaluatie van APS heeft geleid tot enkele bijstellingen van de SLA. Ook de SLA met de vermogensbeheerder is aangescherpt.

Het Fonds is van mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de uitbesteding.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Externe accountant en certificerend actuaris

Normen: Toezicht op onafhankelijkheid en functioneren. Evaluatie en opvolging bevindingen zijn adequaat ingeregeld.

WTW is aangesteld als adviserend en certificerend actuaris. De onafhankelijkheid van de certificerend actuaris wordt gewaarborgd door de overeenkomst dat de taken van de certificerend actuaris en de adviserend actuaris in persoon, vestiging en ondersteunend team zijn gesplitst. Het Fonds heeft geverifieerd dat WTW organisatie beschikt over een door DNB goedgekeurde gedragscode, waarmee voldaan wordt aan de onafhankelijkheid als bedoeld in artikel 148 van de Pensioenwet.

Zowel de accountant als de actuaris hebben enkele aanbevelingen gedaan in het jaarverslag 2018. Uit beschikbaar gestelde documentatie blijkt dat de aanbevelingen zijn besproken en voor zover mogelijk zijn opgevolgd.

Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de in de Pensioenwet gestelde eisen inzake de externe accountant en certificerend actuaris en haar proces van opvolging van de bevindingen voldoende robuust is.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

d. Geschiktheid

Geschiktheid en betrouwbaarheid bestuur

Normen: Bestuursteam, en individuele beleidsbepalers en sleutelfunctionarissen zijn geschikt, complementair en betrouwbaarheid is boven twijfel verheven. Continuïteit is geborgd door rooster aftreden en planning opvolging. Adequaet en actueel geschiktheidsplan. Geschiktheid en betrouwbaarheid regelmatig getoetst.

Het Fonds heeft in december 2019 een volledige omzetting van de ABTN vastgesteld in een gelaagde versie, de ABTN omgezet in een “laag 2” versie en alle bijlagen herschreven en apart toegevoegd in een “laag 3” versie. Hoofdstuk 2 van de ABTN gaat over “Organisatie en intern beheersingssysteem” en bijlage A beschrijft de Organisatiestructuur. Het Fonds heeft in 2019 een groot aantal beleidsdocumenten vastgesteld die te maken hebben met de interne organisatie. In april 2019 is het geactualiseerde Huishoudelijk reglement 2018/2019 van het bestuur vastgesteld. In september 2019 zijn er een groot aantal geactualiseerde en nieuwe beleidsdocumenten voor 2019 vastgesteld: Plan van aanpak Geschiktheid, Interne Incidentenbeleid, Beloningsbeleid en Klachten beleid. Met de vastlegging van het beloningsbeleid heeft het Fonds voldaan aan de aanbeveling in het rapport over het jaar 2018 van de VC. Het Fonds is nog bezig met de afronding van de benoeming van de sleutelfunctionarissen. De vertraging die hier is opgetreden komt door de discussie met DNB over de invulling van de sleutelfunctionaris audit. Naar verwachting zal dit 2^e kwartaal 2020 afgerond worden. De geschiktheid en de betrouwbaarheid van het bestuur is duidelijk waar te nemen en wordt ook regelmatig getoetst. Er is continuïteit in het bestuur en dat is met name door de toekomstplannen van het Fonds van groot belang. Een punt van aandacht is dat de een aantal (in totaal 5 van de 7) bestuursleden de komende jaren aan hun maximale bestuurstermijn van 12 jaar komen en dan niet meer conform de regels bij DNB herkiesbaar zijn.

Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de normen die gelden voor de geschiktheid en betrouwbaarheid van het bestuur.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Zonder afbreuk te doen aan dit oordeel doet de VC de volgende aanbeveling:

- Neem in de toekomstplannen van het Fonds de bestuurlijke continuïteit nadrukkelijk mee zodat er geborgd wordt dat tot en met de opheffing van het Fonds dit bij DNB geen probleem kan gaan vormen. Dit gezien de maximale bestuurstermijn van een aantal, meer dan de helft, bestuursleden in de komende jaren.

Voorzieningen voor verantwoordingsorgaan (VO)

Norm: De vereiste voorzieningen (waaronder educatie) worden getroffen om te zorgen dat het verantwoordingsorgaan haar taak naar behoren kan vervullen.

Het Fonds heeft in december 2018 in overleg met net VO een volledig vernieuwd Huishoudelijk reglement opgesteld en in 2019 definitief vastgesteld (ter vervanging van de versie van 2014) inclusief een bijbehorend verkiezingsreglement. Het VO is medio 2018 met 6 leden gestart met hun werkzaamheden. Momenteel is er 1 vacature bij de vertegenwoordiging namens de deelnemers. Er is een goed en intensief contact tussen bestuur en VO. Na elke bestuursvergadering informeert het bestuur de VO over de besproken onderwerpen en de besluitvorming. De VO heeft ook toegang tot alle bestuur stukken inclusief de notulen van de bestuursvergadering. Jaarlijks (december 2019) is er een overleg tussen bestuur en VO en hier wordt een verslag gemaakt. De VO is ook vertegenwoordigd bij de jaarlijkse themadag bijeenkomst van het bestuur. Bestuur en VO stellen jaarlijks n.a.v. de behoefte aan opleiding en educatie het budget voor de VO vast. In de praktijk fungeert het VO als kweekvijver voor invulling van vacatures in het bestuur omdat de VO leden ervoor zorgen dat zij over het geschiktheidsniveau A beschikken. De VO heeft in juli 2019 na een jaar operationeel te zijn haar eigen functioneren geëvalueerd en dit ook vastgelegd. Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de normen die gelden voor de voorzieningen voor het Verantwoordingsorgaan.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Tijdsbeslag

Norm: Leden van de fondsorganen hebben voldoende tijd om hun taak naar behoren uit te voeren en voor wat betreft (neven)functies worden de normen van het Besluit Uitvoering PW niet overschreden.

De leden van de fondsorganen realiseren zich goed dat zij voldoende tijd beschikbaar moeten hebben om de benodigde werkzaamheden te kunnen uitvoeren. De bestuursleden hebben ieder voor zich de VTE (voltijdsequivalent) vastgesteld, voor elk bestuurslid is de VTE score 0,2 en voor de voorzitter en de secretaris die samen het dagelijks bestuur vormen is de VTE score opgehoogd naar 0,4. Het Fonds heeft inmiddels de ervaring dat voor de sleutelfunctiehouder Risicobeheer de VTE score niet hoeft te worden opgehoogd. De leden van de fondsorganen dienen (neven)functies te melden aan de compliance officer. Die maakt hier in de jaarlijkse rapportage melding van.

In 2019 heeft het bestuur besloten om redenen van efficiency en effectiviteit twee bestuurscommissies (Governance&Risk en Pensioenen) samen te voegen waardoor het aantal commissies is teruggebracht van 5 naar 4. Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de norm die geldt voor tijdsbeslag.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Diversiteit

Norm: Het bestuur heeft een beleid en een stappenplan geformuleerd om diversiteit van de fondsorganen naar leeftijd en geslacht te bevorderen en is hierover transparant in zijn uitingen.

Het Fonds onderkent dat het al jaren niet voldoet aan de norm voor diversiteit in de Code Pensioenfondsen. Het bestuur heeft dit ook verwoord in het bestuursverslag als onderdeel in het jaarverslag 2018. Dit betreft in het bestuur de diversiteit naar leeftijd (geen bestuurder jonger dan 40) en geslacht (1 vrouwelijk bestuurslid op het totaal van 7 bestuursleden). De strategie van het Fonds is om met de huidige situatie verder te gaan gezien de verwachting dat het Fonds uiterlijk 2023 zal worden opgeheven. Tijdens deze periode zal, indien er vacatures in het bestuur gaan ontstaan, gebruik worden gemaakt van de bestaande kennis en ervaring die bij de bank of vanuit het VO voor opvolging in het bestuur aanwezig is.

Het Fonds is van mening dat het met deze bewuste keuze en aanpak in staat zal zijn om de continuïteit in de fondsorganen te waarborgen maar erkent dat daarbij het niet voldoet aan de norm die geldt voor diversiteit.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Permanente educatie

Norm: Het Fonds beschikt over een adequaat programma voor permanente educatie voor leden van de fondsorganen.

Het Fonds heeft in het Plan van aanpak Geschiktheid 2019 in artikel 6. Opleidingsbeleid en Opleidingsplan vastgesteld. Jaarlijks (halverwege het jaar) wordt er voor het bestuur en de VO een opleidingsplan met bijbehorend budget vastgesteld. Voor de periode 2019/ 2020 was dit budget € 20.000. In de periode 2018/ 2019 zijn onder meer opleidingen gevolgd over IT-risico en voor de sleutelfunctiehouder Risicobeheer. Zoals elk jaar heeft het Fonds ook in 2019 een interne kennissessie georganiseerd.

Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de norm die geldt voor permanente educatie.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Zelfevaluatie

Norm: Het bestuur evalueert jaarlijks het functioneren van de individuele bestuursleden en van het bestuursteam. Met enige regelmaat geschiedt de zelfevaluatie onder leiding van een onafhankelijke derde. Het VO evalueert regelmatig het eigen functioneren.

Het bestuur heeft in het Plan van aanpak Geschiktheid 2019 in artikel 10. Bestuursevaluatie vastgelegd. Jaarlijks evalueert het bestuur het eigen functioneren. Deze collectieve evaluatie heeft in 2^e kwartaal 2019 plaatsgevonden en het verslag hiervan is in de bestuursvergadering van september 2019 vastgesteld. Jaarlijks wordt ook het functioneren van de individuele bestuursleden incl. de sleutelfunctiehouders getoetst. Deze toetsing wordt uitgevoerd door de voorzitter en secretaris van het bestuur mede in het kader van de jaarlijkse beoordelingsronde binnen de bank. Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de norm die geldt voor zelfevaluatie.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

e. Beleggingen

Strategie, beleid en algemene oriëntatie

Normen: De beleggingsstrategie sluit aan op missie, visie en risicohouding, en voldoet aan de prudent person regel. Het vaststellen van de strategie is een actief bestuurlijk proces met een gedegen onderzoek als grondslag. Het Fonds legt beleggingsbeginselen vast en vertaalt de strategie naar een concreet plan.

De beleggingsstrategie van het Fonds is op een gestructureerde manier vastgelegd in de ABTN. De strategische verdeling is gebaseerd op een beleggingsportefeuille van 75% vastrentend en 25% aandelen. De beleggingsstrategie is gebaseerd op een ALM-studie uit 2018. In 2021 zal een nieuwe ALM-studie worden uitgevoerd. Het tactische beleggingsbeleid is gebaseerd op een verdere optimalisatie van de beleggingsportefeuille. Mutaties in de beleggingsportefeuille worden getoetst aan de uitgangspunten en randvoorwaarden van het strategische beleid. De Beleggingscommissie voert haar adviserende en monitorende taak op afdoende wijze uit en rapporteert daarover periodiek aan het bestuur. Jaarlijks vindt een toetsing plaats in hoeverre het beleggingsbeleid voldoet aan de prudent person regel. Jaarlijks wordt een nieuw beleggingsplan opgesteld waaraan een uitgebreide analyse van de beleggingscommissie voorafgaat. De notulen van het bestuur doen op duidelijke wijze verslag van de discussies over het beleggingsbeleid.

Het Fonds is van mening dat voldaan wordt aan de normen met betrekking tot de strategie, beleid en algemene oriëntatie.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Onverminderd bovenstaand oordeel doet de VC de aanbeveling de kwalitatieve analyse van het actieve beleid op korte termijn in kaart te brengen en de criteria waaraan het actieve beleid moet voldoen vast te leggen.

Uitvoering beleggingsproces

Normen: Er is een heldere organisatiestructuur met onafhankelijke vormgeving van risicobeheer en waarborgen voor zorgvuldige besluitvorming. Administratie en rapportage worden zodanig vormgegeven dat realisatie kan worden beoordeeld ten opzichte van strategische doelen en grenzen.

De organisatiestructuur is afdoende beschreven in de ABTN. De VC heeft kunnen vaststellen dat het Fonds daaraan ook daadwerkelijk invulling geeft. De beleggingscyclus is compleet. Het tactisch en operationeel beleggingsbeleid ligt bij de fiduciaire vermogensbeheerder waarbij de beleggingscommissie dit beleid ook kritisch volgt en over de resultaten daarvan periodiek aan het bestuur rapporteert. Er is sprake van een periodiek overleg met de externe vermogensbeheerder. De periodieke rapportages zijn zodanig ingericht dat de uitvoering van het beleid op een goede wijze gevolgd kan worden. Bij de discussies in de beleggingscommissie wordt gestructureerd aandacht gegeven aan de financiële risico's. Met de externe vermogensbeheerder is een SLA-overeenkomst afgesproken.

Het Fonds is van mening dat het beleggingsproces op een robuuste wijze wordt uitgevoerd.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Norm: Het bestuur heeft een beleid geformuleerd met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen, communiceert hierover op een transparante wijze en stemt het af met belanghebbenden.

Het Fonds is actief om het ESG-beleid verder in de beleggingsportefeuille te incorporeren. Het Fonds heeft in 2019 een verdiepingsslag gemaakt om in overleg met de externe vermogensbeheerder het verband tussen ESG-kwaliteit en risico in de beleggingsportefeuille beter in beeld te krijgen. Dit heeft ook geleid tot een verdere aanscherping van het ESG-beleid en waar mogelijk dit beleid in de beleggingsportefeuille te implementeren. Het Fonds communiceert actief met de deelnemers over (de verdere invulling van) het ESG-beleid.

Het Fonds is van mening dat voldaan wordt aan de normen van maatschappelijk verantwoord beleggen.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Uitvoering en uitbesteding

Norm: Uitbesteding van (fiduciair) beheer, beleggingsadviesfuncties, bewaarfuncties en/ of rapportage vinden zodanig plaats dat voldaan wordt aan het algemene uitbestedingsbeleid van het Fonds en het bestuur de verantwoordelijkheid voor de uitbestede taken kan dragen.

Zoals eerder gezegd wordt het tactische en operationele beleid uitgevoerd door de externe vermogensbeheerder DWS. Op basis van de resultaten van een grondige selectieanalyse is in 2019 een nieuwe 3-jarige overeenkomst afgesloten met DWS. De overeenkomst is juridisch getoetst inclusief een escape-clausule indien de strategie van het Fonds met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling wordt aangepast. In de nieuwe overeenkomst is een verbeterde SLA-agreement overeen gekomen met betrekking tot de prestatie en risicorapportages. De externe vermogensbeheerder wordt periodiek geëvalueerd. Er vinden aanvullende controles plaats door de externe accountant. Het Fonds geeft in overleg met de externe vermogensbeheerder invulling aan het betrokkenheidsbeleid (Wtv artikel 86/87). Het Fonds is van mening dat het de uitbesteding van het (fiduciair) vermogensbeheer zodanig heeft ingeregeld dat het de verantwoordelijkheid hiervoor kan dragen.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Monitoring

Norm: Het bestuur kan achteraf aantonen dat de uitvoering van het beleggingsproces en de uitkomsten hiervan worden bewaakt, en dat tijdig bijgestuurd wordt.

Het Fonds ontvangt zeer frequent een rapportage van de fiduciair beheerder waarin de grootheden waarmee rendement en risico worden gemeten zijn opgenomen. Deze rapportage wordt in de beleggingscommissie, en gebaseerd op de gedetailleerde observaties van de deze commissie, in het bestuur besproken. Uit de notulen van de BAC blijkt dat de discussies over risico's, resultaten en de kwalitatieve aspecten voldoende diepgaand zijn. Het Fonds is alert op een mogelijk verdere optimalisatie van de rapportages.

Uit het overleg met het Fonds blijkt duidelijk dat het Fonds met betrekking tot de uitvoering van het beleggingsproces in control is.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Externe toetsing

Normen: De externe accountant is akkoord met de waardering en de level-indeling van de activa en heeft geen materiële opmerkingen bij het proces van totstandkoming hiervan. De certificerend actuaris oordeelt positief ten aanzien van het naleven van de prudent personregel. Adequate opvolging aanbevelingen.

De rapportages van de externe accountant en de certificerend actuaris geven de VC geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Aan de invulling van de eventuele aanbevelingen van voornoemde functionarissen wordt adequaat invulling gegeven.

f. Risico's

Algemene beginselen risicobeheer

Normen: Het bestuur voert een beleid gericht op het duurzaam en binnen de kaders van de risicohouding beheersen van financiële en niet financiële risico's en heeft een continu proces van systematisch analyseren en beheersen van risico's (w.o. integriteit, belangenverstremgeling, compliance). De functie risicobeheer is ingericht ter bevordering van deugdelijk risicobeheer. Bij besluiten wordt risico-afweging vastgelegd.

Het Fonds heeft in december 2019 een volledige omzetting van de ABTN vastgesteld in een gelaagde versie, de ABTN omgezet in een "laag 2" versie en alle bijlagen herschreven en apart toegevoegd in een "laag 3" versie. Hoofdstuk 5 van de ABTN gaat over "Risicomanagement". Het Fonds heeft in september 2019 een groot aantal beleidsdocumenten vastgesteld die te maken hebben met risicomanagement. Het betreft: Beleid integraal risicomanagement (IRM) incl. scorecards voor financiële en niet-financiële risico's, Reglement sleutelfuncties/ eigen risicobeoordeling (ERB), Uitbestedingsbeleid, Integriteitsbeleid, Beleid belangenverstremgeling en Risicodashboard proces. Daarnaast heeft het Fonds beleidsdocumenten die in 2018 zijn vastgelegd. Dit betreft: Liquiditeitsbeleid, Beleid continuïteit infovervoorziening en cybercriminaliteit en de Control Frameworks voor Beleggen en Administratie. In het beleggingsplan 2020 dat in december 2019 is vastgesteld wordt ingegaan op de beleggingsrisico's (valuta, rente, liquiditeit, inflatie en herbalancerings).

In november 2019 heeft het bestuur de SIRA 2019 vastgesteld. Het betreft de update, met een paar kleine aanpassingen, van de SIRA 2018.

Per kwartaal ontvangt het Fonds 4 risicorapportages te weten de renterisicoanalyse (ex ante en ex post) van WTW, de risicorapportage niet-financiële risico's van Achmea), het control Framework beleggingen en het risicodashboard. Deze laatste 2 worden opgesteld door de risico-eigenaren (bestuursleden) en het pensioenbureau. De rapportages worden besproken in de commissie en daarna in het bestuur. Het bestuur houdt jaarlijks een evaluatie van het integrale risicomanagement.

Het afgelopen jaar is de renteafdekking een belangrijk punt van aandacht geweest in het Fonds. De aanleiding was het verschil tussen de ex-ante en ex-post rapportages

en het verschil in de rapportages tussen DWD en WTW. In 2019 heeft WTW een uitgebreide analyse uitgevoerd over de renteafdekking met terugwerkende kracht tot en met 2018. Er zijn daarna de nodige stappen gezet waardoor er geen significante afwijkingen in de rapportages meer zijn. Besloten is dat de WTW-rapportage voor het Fonds leidend is. Het bestuur heeft hierover n.a.v. een vraag van het VO overleg gevoerd met het VO en de analyse van WTW en de besluitvorming toegelicht. Het VO is akkoord gegaan met de toelichting.

In 2019 heeft het Fonds het percentage renteafdekking (o.b.v. marktwaarde) verlaagd van 80% naar 70%. Hieraan heeft een uitgebreide analyse ten grondslag gelegen.

Het Fonds heeft het IRM-proces met de bijbehorende documentatie op orde en de invulling hiervan in de rapportages en de bespreking in commissies en bestuur is goed zichtbaar en te volgen in de verslaglegging. Het Fonds voert een beleid dat in lijn is met de vastgestelde risicohouding voor het Fonds.

Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de normen die gelden voor de algemene beginselen risicobeheer.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Interne audit en actuariële functie

Normen: Interne audit en actuariële functie zijn deugdelijk ingericht. Beleid is vastgelegd. Scope van werkzaamheden is compleet.

In het kader van IORP II heeft het bestuur de taken, bevoegdheden en rapportage van de sleutelfunctiehouders risicobeheer, interne audit en actuariële vastgelegd in het beleidsdocument “Reglement sleutelfuncties” van september 2019. De scope van werkzaamheden is gebaseerd op wettelijke richtlijnen en algemene aanbevelingen van DNB. De eisen die worden gesteld aan geschiktheid en betrouwbaarheid zijn vastgelegd in functieprofielen.

Het bestuur heeft de certificerend actuaire benoemd tot sleutelfunctiehouder actuariële en een bestuurslid tot sleutelfunctiehouder risicobeheer. Over de benoeming van de een bestuurslid (voorzitter van het Fonds) tot sleutelfunctiehouder interne audit loopt nog een discussie met DNB. DNB heeft om deze reden nog geen verklaring van geen bezwaar afgegeven voor de benoeming van de sleutelhouders.

De sleutelfunctiehouder actuariële verzorgt elk kwartaal een rapportage aan het Fonds. Tot op heden zijn er geen materiele bevindingen opgenomen.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer beoordeelt elk kwartaal het risicodashboard en de 2 control statements (administratie en beleggingen) die worden opgesteld door de risico-eigenaren en het pensioenbureau en voorziet deze van een toelichting. Er was een bevinding m.b.t. het kredietrisico waarover een uitgebreid overleg heeft plaatsgevonden.

Omdat de sleutelfunctiehouder interne audit nog niet is benoemd heeft er in 2019 geen taakinfilling plaatsgevonden.

Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de normen die gelden voor risicobeheer en actuariële functie.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Zonder afbreuk te doen aan dit oordeel doet de VC de volgende aanbeveling:

- Richt het proces van periodieke rapportage door de sleutelfunctiehouders aan het bestuur zodanig in, dat het bestuur op de hoogte is van bevindingen en leg waar nodig de getroffen bijsturingsmaatregelen vast.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Beheersing uitbestedingsrisico's

Normen: Het Fonds zorgt ervoor dat de systematisch geanalyseerde risico's ten aanzien van de uitbestede processen in de uitbestedingsovereenkomsten geadresseerd worden. Het Fonds laat zich informeren over de opzet en werking van beheersingsmaatregelen tegenover alle risico's die het van belang acht.

Het Fonds heeft het uitbestedingsbeleid en de uitbestedingsrisico's vastgelegd in de aangepaste ABTN-versie van december 2019. In hoofdstuk 5. Risicomanagement wordt het uitbestedingsrisico benoemd. In bijlage A. Organisatiestructuur onder punt A.2. is een overzicht opgenomen van de uitbestede werkzaamheden en onder punt A.3. interne organisatie is de doelstelling van het Fonds vastgelegd. Die luidt: het uitvoeren van controle op de uitbestede werkzaamheden conform het uitbestedingsbeleid en de controle frameworks (Administratie en Beleggingen). Een van de beleidsdocumenten bij de ABTN bevat het uitbestedingsbeleid. Deze versie is door het Fonds vastgesteld in september 2019. De uitbestedingsrisico's worden ook beschreven in een van de beleidsdocumenten bij de ABTN getiteld Integraal Risicobeleid (incl. scorecards) van september 2019. De jaarlijkse evaluatie van de uitbestedingspartners wordt uitgevoerd door de Governance & Risk commissie (GRC). Deze commissie voert de besprekingen, ontvangt de rapportages zoals SLA, ISAE 3402 en 3000.

In 2019 liepen de uitbestedingsovereenkomsten met DWS en APS af. Voor de contractverlenging is voor elk van deze partijen een projectteam ingesteld. In mei 2019 is het contract met DWS verlengd voor een periode van 3 jaar. Op basis van een evaluatie van het oude contract, een programma van eisen, een juridische toets en een toets op marktconformiteit is een nieuw contract plus SLA opgesteld met als belangrijke elementen flexibiliteit (tussentijds opzeggen), SLA verbeteringen, kostenbenchmark, contacten, autorisatie en in kind transfereren bij overstap. Per 1 januari 2020 is het contract met APS verlengd voor een periode van 4 jaar. Het

projectteam heeft van WTW een kwantitatieve beoordeling van de offerte van APS ontvangen gezien de marktkennis die hierover bij WTW aanwezig is. Op basis hiervan, de evaluatie van het oude contract en een programma van eisen is een nieuw contract opgesteld met als belangrijke elementen flexibiliteit, eigendom van data bij het Fonds en aanscherpingen op de AVG.

Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de normen die gelden voor de uitbestedingsrisico's.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Eigenrisicobeoordeling

Normen: ERB wordt voldoende frequent uitgevoerd. Deugdelijk proces en vastlegging. Alle wettelijk verplichte onderwerpen geraakt. Methoden beschikbaar om risico's te detecteren en te beoordelen. ERB is mede basis voor strategische beslissingen.

Het Fonds heeft in september 2019 het beleidsdocument Eigenrisicobeoordeling (ERB) vastgesteld. Hierin is het ERB-beleid geformuleerd, welke onderdeel uitmaakt van het integrale risicomanagement beleid (IRM). De controle hierop vindt plaats in de GRC. Leden van deze commissie hebben voor ERB een opleiding gevolgd. Het Fonds is van plan de 1^e ERB ultimo 2020 uitgevoerd te hebben als test. De doelstelling van het Fonds is om 1 keer per 3 jaar een ERB uit te voeren.

Het Fonds is van mening dat het al deels voldoet en in 2020 geheel gaat voldoen aan de normen die gelden voor de eigenrisicobeoordeling.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

Zonder afbreuk te doen aan dit oordeel doet de VC de volgende aanbeveling:

- In 2020 de 1^e ERB uit te voeren in samenspraak met de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Integriteitsrisico

Norm: Het bestuur draagt zorg voor een systematische analyse van integriteitsrisico's en stelt aan de hand van deze analyse een integriteitbeleid vast en voert dat beleid uit.

Het Fonds heeft het integriteitsrisico vastgelegd in de aangepaste ABTN-versie van december 2019. In hoofdstuk 5. Risicomanagement wordt het integriteitsrisico benoemd als een van de niet-financiële risico's. In bijlage A. Organisatiestructuur staan verwijzingen naar onderdelen van het integriteitsrisico zoals in A.7 Gedragscode (versie maart 2019) en Huishoudelijk reglement bestuur (versie april 2019). In dezelfde bijlage A gaat A.10 Compliance Officer over de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van deze door het Fonds aangestelde

onafhankelijke functionaris. Deze ziet toe op basis van de gedragscode en het compliance charter op het integriteitsrisico en rapporteert hier jaarlijks over aan het Fonds. Naast de compliance officer zijn de GRC en het Dagelijks bestuur betrokken bij het monitoren van de opzet en de uitvoering van het integriteitsbeleid bij het Fonds. Daarbij wordt ervoor gezorgd dat er een goede aansluiting is met het stringente integriteitsbeleid voor de financiële sector zoals dat geldt bij de werkgever.

Het Fonds heeft in september 2019 de aangepaste versies van het beleidsdocument Integriteitsbeleid en Beleid Belangenverstremgeling vastgesteld.

Sinds 2014 voert de GRC jaarlijks de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit. De opzet van de SIRA is als bijlage opgenomen in het beleidsdocument Integraal Risicobeleid.

Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de norm die geldt voor het integriteitsrisico.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

ICT-Risico's

Norm: Het bestuur evalueert en beheerst de ICT-risico's in de eigen organisatie, en de organisaties van de werkgevers en de uitbestedingspartners, met name ter waarborging van de vertrouwelijkheid en blijvende juistheid van deelnemersgegevens, bescherming van activa en blijvende integriteit van de informatievoorziening.

Het Fonds heeft de ICT-risico's vastgelegd in de aangepaste ABTN-versie van december 2019. In hoofdstuk 5. Risicomanagement wordt de ICT-risico's benoemd als een van de niet-financiële risico's. In bijlage A. Organisatiestructuur wordt bij A.3 Interne uitvoeringsorganisatie onder het risicobeleid de ICT-risico's benoemd. Het Fonds heeft in 2018 het beleidsdocument Continuïteit Informatievoorziening en Cybercriminaliteit vastgesteld. In september 2019 is de revisie van het document ICT-risicobeleid vastgesteld. De ICT-risico's worden ook benoemd in de in november 2019 door het bestuur vastgestelde SIRA 2019 inclusief de rapportage, de scorecard en de controleprocessen.

In oktober 2019 heeft het Fonds een checklist ingevuld conform de gedragslijn Verwerken Persoonsgegevens inzake AVG van de pensioenfederatie. Deze is in de bestuursvergadering van november 2019 besproken.

Het Fonds behandelt en beoordeelt systematisch de ICT-risico's met de uitbestedingspartners als onderdeel van de jaarlijkse evaluatie. Daarnaast worden deze ook per kwartaal besproken met Achmea op basis van hun risicorapportage niet-financiële risico's. De ICT-risico's voor DWS en het gebruik door het Fonds van de ICT faciliteiten van de werkgever voor bestuur en bestuursondersteuning worden meegenomen doordat het Fonds participeert bij de bespreking over het ICT beleid

met de bijbehorende richtlijnen van de Deutsche Bank Group. In 2019 heeft het Fonds samen met de werkgever een COBIT risk assessment uitgevoerd.

De rapportage over de monitoring van de ICT-risico's vindt elk kwartaal plaats en vastgelegd in het risicodashboard.

Binnen het bestuur is de secretaris verantwoordelijk voor ICT en de coördinatie van het toezicht houden op de ICT en de bijbehorende risico's, dit gezien haar vroegere functie als CIO Deutsche Bank Benelux.

Het Fonds is van mening dat het voldoet aan de norm die geldt voor de ICT risico's.

Op grond van de gesprekken en overgelegde documentatie volgt de VC de mening van het Fonds.

g. Communicatie

Communicatiebeleid

Normen: Het bestuur voert een adequaat communicatiebeleid: het verstrekt de voorgeschreven informatie tijdig en in duidelijke en begrijpelijke bewoordingen. De verstrekte informatie is correct, volledig en evenwichtig. Zij geeft inzicht in informatie en overwegingen achter besluiten en handelingen. Het beleid bevordert het pensioenbewustzijn van belanghebbenden en stimuleert de dialoog met de belanghebbenden over het gevoerde en te voeren beleid. De effectiviteit van het beleid wordt met enige regelmaat getoetst.

Het bestuur heeft medio 2019 de strategie en het beleid voor de communicatie geactualiseerd. Daarin is een duidelijk onderscheid gemaakt naar beleid en uitvoering en wordt ingegaan op de doelstellingen, uitgangspunten en werkwijze in de communicatie naar deelnemers. Ook is een jaarkalender opgenomen. Tevens wordt ingegaan op de wettelijk verplichte communicatie.

Het Fonds bevordert de juistheid, volledigheid en evenwichtigheid van de verstrekte informatie door elke bestuursvergadering na te gaan dit gevolgen heeft voor de informatieverstrekking aan de deelnemers, op de website. Elk kwartaal vraagt het Bestuur om opvolging en controle door compliance.

Door middel van regelmatige nieuwsbrieven houdt het bestuur de deelnemers op de hoogte van de ontwikkelingen bij het fonds en overwegingen bij genomen besluiten. Het bestuur ontvangt feedback van deelnemers op de communicatie-ervaringen door middel van enquêtes, bij deelnemersbijeenkomsten en gesprekken met het Verantwoordings-orgaan. In 2019 was er een interactieve pensioenquiz via Kahoot aangeboden aan 90 deelnemers tussen 45 en 60 jaar. Tevens werden twee bijeenkomsten georganiseerd voor deelnemers ouder dan 55 en 45 jaar. De opkomst hierbij was met 20% hoog, en de bijeenkomsten werden goed gewaardeerd. In het tweede kwartaal van 2020 worden dergelijke bijeenkomsten ook georganiseerd voor deelnemers onder 45 jaar.

Het bestuur is van mening te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het communicatiebeleid en de uitvoering daarvan.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het bestuur.

Informatie aan individuen

Normen: De informatie wordt tijdig verstrekt volgens het voorgeschreven Pensioen 1-2-3 beginsel en voldoet aan de grondbeginselen van het communicatiebeleid. Tijdig wordt de voorgeschreven informatie aangeleverd aan het Pensioenregister. Informatie over variabele uitkeringen is tijdig en toereikend, in overeenstemming met URM.

Volgens opgave van het pensioenfonds is de individuele informatie in 2019 tijdig verstrekt en voldoet deze aan het communicatiebeleid van het Fonds en Pensioen1-2-3.

Het Fonds is van mening dat aan de wettelijke eisen van informatieverstrekking wordt voldaan, waaronder de tijdige verstrekking aan het Pensioenregister.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Te publiceren informatie

Normen: Alle voorgeschreven informatie wordt tijdig op de website van het Fonds ontsloten, respectievelijk op verzoek ter beschikking gesteld. De informatie voldoet aan de grondbeginselen van het communicatiebeleid.

Het Fonds beschikt niet over een eigen website, maar over een pagina voor het pensioenfonds op de website van de werkgever. Hoewel de website niet meteen qua navigatie is ingericht volgens Pensioen 1-2-3 is dit wel via een speciale knop bereikbaar. Begin 2020 is bovendien bij de nieuwsberichten een folder Pensioen 1-2-3 opgenomen. Volgens planning wordt in 2020 een nieuwe website opgeleverd via een digitale straat bij de pensioenadministrateur. Het Fonds heeft nog geen evaluatie uitgevoerd onder deelnemers over hun ervaringen met Pensioen 1-2-3.

Op de website zijn de verplichte informatie-items terug te vinden. Informatie die alleen relevant is voor slapers wordt aan betrokkenen actief beschikbaar gesteld.

Het Fonds is van mening dat alle voorgeschreven informatie op de website is ontsloten en voldoet aan de grondbeginselen van het communicatiebeleid.

Op grond van de overgelegde documentatie en de gevoerde gesprekken volgt de VC de mening van het Fonds.

Utrecht, 30 april 2020
De visitatiecommissie

Mariëtte Simons

Frank Lemkes

John Ruben

Beperking verspreiding

Het visitatierapport is uitsluitend opgesteld voor gebruik door het Fonds en mag zonder onze toestemming vooraf niet aan derden worden verstrekt, behoudens aan de externe toezichthouders. Als gevolg hiervan accepteren wij geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid tegenover ieder andere persoon die dit verslag in handen krijgt of ter inzage krijgt.

Bijlage 1: Korte samenvatting van aanbevelingen

a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen

1. Geen

b. Algemene gang van zaken

1. Maak gebruik van ervaringen van andere pensioenfondsen die een dergelijk traject hebben doorlopen.

b. Governance

1. Stel een noodprocedure (voor de fondsorganen) of een Business Continuity Plan op, mede in verband met de huidige omstandigheden van het Coronavirus.

2. Overweeg om in de samenstelling van het VO ook 'slapers' op te nemen, waarmee mogelijk ook de representatie van het totale deelnemersbestand kan worden verbeterd.

c. Geschiktheid

1. Neem in de toekomstplannen van het Fonds de bestuurlijke continuïteit nadrukkelijk mee zodat er geborgd wordt dat tot en met de opheffing van het Fonds dit bij DNB geen probleem kan gaan vormen. Dit gezien de maximale bestuurstermijn van een aantal, meer dan de helft, bestuursleden de komende jaren.

d. Beleggingen

1. De kwalitatieve analyse van het actieve beleid op korte termijn in kaart te brengen en de criteria waaraan het actieve beleid moet voldoen vast te leggen.

e. Risico's

2. Richt het proces van periodieke rapportage door de sleutelfunctiehouders aan het bestuur zodanig in, dat het bestuur op de hoogte is van bevindingen en leg waar nodig de getroffen bijstuuringsmaatregelen vast.

3. In 2020 de 1^e ERB uit te voeren in samenspraak met de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

f. Communicatie

1. Geen

Bijlage 2: Lijst met geraadpleegde documenten

Aan de visitatiecommissie zijn de volgende documenten (niet limitatief) ter beschikking gesteld:

1. Het laatstverschenen jaarverslag
2. De rapportages/adviezen externe accountant en actuaris (zowel certificerend als adviserend) en correspondentie in laatste 12 maanden
3. Notulen bestuursvergaderingen laatste 12 maanden, idem van Verantwoordingsorgaan en bestuursadviescommissies
4. Volledige set bestuursstukken meest recente bestuursvergadering
5. Gegeven adviezen aan bestuur buiten accountant/actuaris in laatste 12 maanden
6. Statuten
7. Pensioenreglementen en (eventueel) populaire versie daarvan
8. Herverzekeringscontracten
9. Documentatie met betrekking tot uitbestedingsbeleid, zowel op het gebied van pensioen- als vermogensbeheer
10. Uitbestedingcontracten pensioen- en/of vermogensbeheer
11. Gedragscode en correspondentie bij totstandkoming
12. Verslag compliance officer
13. Geschiktheidsplan en correspondentie bij totstandkoming
14. SLA-rapportages laatste 12 maanden
15. Klachtenregeling en overzicht klachten laatste 12 maanden
16. Klokkenluidersregeling bij Fonds en/of bij dienstverleners
17. Integriteitsbeleid en Systematische Integriteits Risico Analyse (SIRA)
18. Documentatie met betrekking tot beleggings- en risicobeheer
19. Rapportages vermogens- en pensioenbeheer laatste 12 maanden
20. ABTN
21. Correspondentie DNB laatste 12 maanden
22. Correspondentie sponsor
23. Communicatiebeleidsplan
24. Meest recente ALM-studie
25. Haalbaarheidstoets
26. Incidentenregeling
27. Herstelplan
28. Liquiditeitsprognoses korte en middellange termijn
29. Reglementen Verantwoordingsorgaan en intern toezicht
30. Delegatiebesluiten
31. Taakomschrijvingen diverse commissies
32. Lijst externe adviseurs
33. Huishoudelijk reglement
34. Pensioenovereenkomst
35. Uitvoeringsovereenkomst
36. Startbrief

37. Risicomanagement aanpak/rapportages
38. Besluitvorming bestuur invulling sleutel- en ondersteunende functies IORP II
39. Documentatie IORP II inclusief rapportages van sleutelhouders en bespreking daarvan in bestuur
40. Analyse van de mate waarin wordt voldaan aan de Code Pensioenfondsen

Bijlage 3: Samenvatting Bevindingen Visitatie 2019

1. Inleiding

Het bestuur heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie, na advies van het Verantwoordingsorgaan (VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie bij het Fonds.

De visitatiecommissie (VC) heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich ook een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfondsen naleeft.

De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag.

Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de op 3 maart 2020 beschikbare informatie over het kalenderjaar 2020.

2. Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel:

De VC is positief over de algemene gang van zaken in het Fonds, de wijze waarop belangen zijn afgewogen en de risicobeheersing. De VC is van oordeel dat het beleid van het bestuur voldoende evenwichtig is en op een zorgvuldige manier tot stand is gekomen en uitgevoerd. Het bestuur is in control met betrekking tot de uitbestede activiteiten.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is ingedeeld in acht hoofdthema's. In de hierna opgenomen tabel wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze hoofdthema's zich verhouden tot de onderwerpen waarop de VC haar toezicht heeft gericht.

De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. Deze is naar het oordeel van de VC op een gedegen wijze uitgevoerd. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren, is toereikend.

	Functioneren VC	Algemeen, opvolging aanbevelingen	Governance	Geschiktheid	Beleggingen	Risico's	Communicatie
Vertrouwen waarmaken		2, 5*	1, 3, 4, 5*, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			10, 11, 12, 13, 14			12	
Integer handelen		22	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21				
Kwaliteit nastreven	28		23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34, 39, 40	31*, 32, 33*, 35, 36, 37, 38			
Gepast belonen			41, 42, 43, 44, 45				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 48	47*, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58*, 59, 61, 62*, 64*	65*		62		60, 61, 63

De gerapporteerde uitzonderingen zien op het hoofdthema zorgvuldig benoemen (normen 33 en 34). Rondom een aantal hoofdthema's doet de VC in deze rapportages een aantal aanbevelingen. Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen en de onderstaand gerapporteerde bevindingen niet van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van genoemde hoofdthema's. De VC heeft kennis kunnen nemen van de wijze waarop het Fonds in het bestuursverslag 2019 verantwoording aflegt over de naleving van de Code Pensioenfondsen.

a. Follow up bevindingen en aanbevelingen

Binnen het Fonds is sprake van een gedegen proces met betrekking tot de afhandeling van de eerdere aanbevelingen. Er is een voldoende motivatie met betrekking tot de aanbevelingen die naar de mening van het bestuur (nog) niet (volledig) opgevolgd zijn

b. Algemene gang van zaken

De VC is positief over de algemene gang van zaken binnen het Fonds. De ontwikkelingen in de wet- en regelgeving worden goed gevolgd en waar nodig worden

bij belangrijke ontwikkelingen speciale themabijeenkomsten belegd. De AVG-invulling wordt voldoende getoetst qua naleving. De implementatie van IORP is op een structurele manier aangepakt. Eind 2019 heeft het Fonds geen reservetekort. Het bestuur heeft via scenario-analyses inzicht in de mogelijke financiële ontwikkelingen. De resultaten van de in 2019 uitgevoerde haalbaarheidstoets vallen binnen de bij de aanvangshaalbaarheidstoets vastgestelde criteria.

Op de wat langere termijn wil het Fonds een nader onderzoek doen naar een mogelijk alternatief uitvoeringsmodel.

c. Governance

Binnen het Fonds is sprake van een adequate governance structuur. De aanpassingen in verband met IORP II zijn op een goede wijze ingevuld. De bestaande commissiestructuur draagt zorg voor een (inhoudelijk) goede advisering en monitoring. De wijze van rapportering zowel van de externe dienstverleners als intern zijn van een toereikend niveau voor de eigen oordeelsvorming.

Het bestuur neemt de evenwichtige belangenafweging in haar besluitvorming duidelijk mee. Het Fonds heeft voldoende maatregelen genomen voor een integere en beheerste bedrijfsvoering. Met betrekking tot het uitbestedings-beleid is sprake van een bestendige gedragslijn die voldoet aan de (wettelijke) normen. Er is ook sprake van een periodieke evaluatie van de externe dienstverleners. De documentatie van het Fonds is op orde.

De relatie met het VO is goed. Het bestuur zorgt daarbij voor een adequate informatieverschaffing en vraagt tijdig, waar nodig, een advies aan. De opstelling van het VO getuigt van een positief-kritische opstelling. Met betrekking tot de samenstelling van het VO doet de VC nog een aanbeveling.

d. Geschiktheid

De geschiktheid van de leden van de Fondsorganen is van een goed niveau. Het Fonds beschikt over een geschiktheidsplan inclusief een opleidingsplan dat periodiek wordt bijgesteld naar aanleiding van de externe en interne ontwikkelingen. De bestaande deskundigheden worden via de deskundigheidsmatrix regelmatig getoetst aan de vereiste. Bij belangrijke onderwerpen worden regelmatig in het kader van een permanente educatie speciale themabijeenkomsten georganiseerd waar nodig met externe ondersteuning. Het VO wordt hierbij betrokken. De VC heeft kunnen vaststellen dat het deskundigheidsniveau van het VO van een goed niveau is. Het bestuur voert ook jaarlijks een zelfevaluatie uit met externe ondersteuning.

e. Beleggingen

Het beleggingsbeleid kan goed worden uitgelegd vanuit missie, visie en strategie, en de risicohouding. De beleggingscommissie speelt een actieve rol bij het bewaken van beleggingsresultaten en risico's, en het adviseren van het bestuur. Er is voldoende deskundigheid binnen het bestuur zelf. Met betrekking tot het actieve beheer van

een deel van de beleggingsportefeuille doet de VC een aanbeveling. Het ESG-beleid staat bij het Fonds hoog op de agenda. Het Fonds streeft in continuïteit naar een verdere optimalisering van de beleggingsportefeuille.

Het Fonds stelt zich vanuit zijn eigen verantwoordelijkheden kritisch op jegens de externe (fiduciaire) vermogensbeheerder en realiseert voldoende verdieping bij de uitgevoerde evaluaties.

Het beleggingsproces is toereikend in de ABTN beschreven en het Fonds geeft daaraan ook een goede invulling.

f. Risico's

Het Fonds heeft in algemene zin het IRM-proces met de bijbehorende documentatie op orde en de invulling hiervan in de rapportages en de bespreking in commissies en bestuur is goed zichtbaar en te volgen in de verslaglegging. Meer specifiek neemt beheersing van de integriteitsrisico's een belangrijke plaats in het IRM. Het Fonds voert een beleid dat in lijn is met de vastgestelde risicohouding voor het Fonds. Het Fonds is doende de integratie van de IORP II richtlijn in het IRM-proces af te ronden. De VC doet daar nog een aantal aanbevelingen bij.

g. Communicatie

Het Fonds hanteert een actief communicatiebeleid in brede zin met een uitgebreide inzet van communicatiemiddelen. Ter invulling van het communicatiebeleid is een communicatiecommissie actief die zorgt voor een gestructureerde aanpak. In het communicatiebeleid wordt het vergroten van het pensioenbewustzijn duidelijk meegenomen. De VC heeft kunnen vaststellen dat het Fonds kritisch is met betrekking tot de resultaten van het gevoerde communicatiebeleid en waar nodig aanpassingen pleegt mede op basis van de mening van de deelnemers. De individuele informatieverschaffing voldoet aan de wettelijke regels. De website van het Fonds is in algemene zin actueel, breed opgezet en toegankelijk. Meer specifiek heeft het Fonds voldoende gecommuniceerd over de actuele onderwerpen binnen het Fonds zelf.

De visitatiecommissie

Mariëtte Simons
Frans Lemkes
John Ruben

Bijlage 4: Fact Sheet

Deutsche Bank Nederland

Algemene oriëntatie:

Beleggingen voor rekening en risico Fonds	Ja
Beleggingen voor rekening en risico deelnemer	Nee

	2017	2018
Aantal deelnemers	749	714
Aantal gewezen deelnemers	1.249	1.324
Aantal pensioengerechtigden	391	415
	<u>2.389</u>	<u>2.453</u>
Rangorde	161	156
Aantal fondsen met complete gegevens	232	225
	2017	2018
Premie werknemers	2.147	2.050
Premie werkgevers	15.271	13.014
	<u>17.418</u>	<u>15.064</u>
Rangorde	108	117
Aantal fondsen met complete gegevens	232	225
	2017	2018
Reële dekkingsgraad	96,8%	96,1%
Rangorde	49	61
Toeslag actieven	0,9%	1,2%
Toeslag overige	0,9%	1,2%
	2017	2018
Uitvoeringskosten per deelnemer	719	613
Rangorde (laagste kosten, laagste rang)	188	174
Kosten vermogensbeheer	0,40%	0,38%
Rangorde (laagste kosten, laagste rang)	140	123
Transactiekosten	0,02%	0,03%

Jaar	2019	2019	2019	2019
Kwartaal	1	2	3	4

Aantal fondsen met complete gegevens				
	202	203	204	202
Beleidsdekkingsgraad	118,1%	117,7%	117,1%	117,6%
Vereiste dekkingsgraad	114,1%	114,7%	114,8%	115,1%
Surplus / tekort	4,0%	3,0%	2,3%	2,5%
Rangorde	37	38	35	30
Mutatie surplus / tekort	-0,5%	-1,0%	-0,7%	0,2%
Rangorde	99	150	32	16

Jaar	2019	2019	2019	2019	Cumulati ef
Kwartaal	1	2	3	4 (ongewogen)	
Aantal fondsen met complete gegevens	204	204	206	203	199
Beleggingen (X 1 miljoen)	461	500	551	527	
Rangorde	130	130	129	131	
% rente-afdekking (v.a. 2017)	80%	78%	74%	73%	
% zakelijke waarden (v.a. 2017)	34%	34%	34%	39%	
Rendement	10,0%	8,3%	10,3%	-4,7%	25,2%
Rangorde	32	6	14	188	16
Rendement op rente-afdekking	3,4%	2,6%	3,0%	-1,6%	7,5%
Rangorde	98	146	158	21	108

Beleggingen voor rekening en risico deelnemers					
Jaar	2019	2019	2019	2019	Cumulati ef
Kwartaal	1	2	3	4 (ongewogen)	
Aantal fondsen met complete gegevens	65	66	63	59	58
Beleggingen (X 1.000)					
Rangorde	nvt	nvt	nvt	nvt	
% zakelijke waarde (m.i.v. 2017)	n/b	n/b	n/b	n/b	
Rendement					
Rangorde	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt